

Nuo seno mūsų senoliai sakydavo, žiema - ramybės metas. Didžioji gyvosios gamtos dalis pasineria į ramybės, sapnų ir poilsio pasaulį. Tačiau likusieji turi išgyventi atšiauriomis gamtos sąlygomis

O ką žiemą veikia mūsų vandenų gyventojos, žuvys?

Beje, žuvys yra šaltakraujai gyvūnai ir jų aktyvumas tiesiogiai priklauso nuo aplinkos temperatūros. Todėl, rudens pabaigoje, vandens temperatūrai nukritus iki 4C, daugelis smulkiųjų vandens gyvūnų tarsi apsnūsta. Jų judesiai sulėtėja ir pasidaro vangūs, jie plaukia sklendžia ar juda žymiai lėčiau nei vasarą. Iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad žuvims susirasti maisto turi būti lengviau, tačiau šaltas vanduo veikia ir jų medžiagų apykaitą, jos tampa lėtesnės ir tingesnės. Gamta mėgsta pusiausvyrą.

Yra didelis skirtumas, tarp suaugusių-didelių ir jaunų-mažų žuvų elgesio. Nepriklausomai nuo žuvų rūšies, didelės žuvys auga lėčiau, maitinasi daugiau, todėl sugeba sukaupti didesnes riebalų atsargas žiemai. O mažosios didžiąją savo energijos dalį sunaudoja augimui. Jos dar nesukaupė reikalingo riebalų sluoksnio ir jaučiasi nuolat alkanos. Dažnai mažosios būna žymiai drąsesnės, aktyvesnės ir laikosi seklesnėse vandens telkinio vietose, arčiau pernykščių žolių, nendrynų, sėklių, po nuskendusiais medžiais. O didžiosios plaukia gilyn, kur tylu ir ramu, kur

vienoda vandens temperatūra ir netoliese plyti lengvo dumblo ganyklos su delikatesinėmis chironomidų (motyliaus) lervomis
. Beje, tai pagrindinis žiemos maistas daugeliui žuvų.

Žiemos metu žvejai dažniausiai sugauna kuojų. Tai karpinėms žuvims priklausanti rūšis, tačiau labai mėgsta šaltą vandenį ir intensyviai maitinasi visą žiemą. Jos pagal amžių susitelkia į pulkus ir vandens telkiniuose užima skirtingo gylio vietas. Jaunesnės žuvys laikosi netoli kranto, o didžiosios (vyresnės) - būriuojasi giliau. Tai visaėdės žuvys, vasarą besimaitinančios tiek augaliniu, tiek ir gyvūninės kilmės maistu. Tačiau žiemą dažniausiai minta ne tik moliuskais, smulkiomis dėlėmis ar vabzdžių lervomis, bet ir puola nusilpusį žuvų mailių. Tik pavasariop, kai pakrantėse pradeda atitirpti ledas, jos pajuda arčiau kranto, arčiau šiltesnio vandens.

Karšiai taip pat telkiasi į amžiaus grupes. Dar spalio mėnesį jie išsiskaičiuoja pagal dydį ir svorį. Jaunikliai laikosi kartu su plakiais ir didelėmis kuojomis, o didieji, kaip kokie riebūs masonai, mėgsta tik savo draugiją, toliau nuo viešumos, kur giliau ir ramiau. Praalksta tik vasario mėnesio antroje pusėje, visiškai sudilus mėnuliui ir prasidėjus pirmiesiems atlydžiams .

Ešeriai, bet kokį mailių laiko savo priešu ir be atvangos su juo kovoja. Ar didelis, ar mažas, ryja kol paspringsta, tačiau laikosi griežtos amžiaus hierarchijos ir netoleruoja net savo vaikų. Beje, didieji kupriai, sausio mėnesį dažnai pakeičia meniu ir pereina tik prie chironomidų lervų. Pasidaro nepakantūs apniukusiam orui ir liūdnai laukia, kol pasirodys saulelė. Tvoras spustelėjus sprogdinančiam šaltukui, jie kartu su žvejais, džiaugiasi retais saulės spinduliais ir kartas nuo karto suorganizuoja netikėtą ataką. Tačiau vasario antroje pusėje, intensyviai bręstant ikrams, pradeda labai storėti, kol kovo pradžioje galutinai prarandą apetitą. Artėja nerštas.

Lydeka, nuo rudens įsibėgėjusi ryti viską kas aplinkui kruta, nesustoja net žiemą. Ešeriukas, kuojytė, plakiukas… karšiukas - viskas tinka, tik deja, nuo sausio 1 dienos jų gaudyti ant gyvo masalo negalima, o vasarį reikia jas visai užmiršti … artėja nerštas.

Spalio pabaigoje, lapkričio pradžioje stintos atsiunčia pirmuosius žvalgus į Kuršių marias. Nedideliais mobiliais būreliais, pučiant suominiam vėjui, jos klajoja po Klaipėdos uosto akvatoriją. Intensyviau kibdamos ne tik apniukusiomis dienomis, bet ir vakarais. Jų labai nedaug, tačiau jos itin skanios, nes gerai įmitusios jūroje ir dar nepradėjusios naudoti sukauptos energijos ikrų brandinimui. Tačiau tikrasis stintmetis prasidės tik antroje sausio pusėje . O atėjęs vasaris pasijus visoje Klaipėdoje - tada agurkais kvepės kiekvienas namas, kiekviena laiptinė. Visi žino „stinta eina“ tada „stogas nuvažiuoja“ beveik visiems Lietuvos ir beveik pusei Latvijos žvejų.

Jūrų Muziejus